

ایران

امام سجاد علیه‌السلام:
کاری که با تقوا همراه باشد اندک نیست، چگونه آنچه مقبول خدا قرار گرفته، اندک محسوب شود.

[تحفالعقول، ص ۳۸]

فضای مجازی

حماس مفهوم «ملت» را احیا کرد
سید حسین شهرستانی، پژوهشگر حکمت هنر در اینستاگرامش نوشت: «این روزها چه صحنه دراماتیکی در تاریخ انسانی برپا شده است، در نسبت بی‌مثال دو پاره از هم جدا شده فلسطین؛ یک‌غزه ویران شده و شهید داده است و سوی دیگر اسرایی کرانه باختری آزاد شده‌اند. کرچه فلسطینیان، دولت و سرزمین خود را که ارکان اصلی ملت‌سازی است از دست داده‌اند اما کویبی امروز در جهان هیچ ملتی همچون ملت فلسطین به راستی ملت نیست. حماس نه تنها «ایده فلسطین» که مفهوم «ملت» را در این عصر احیا کرد.»

بهبانه جویی‌های مدعیان حقوق زنان از مرحومه معصومی
محمد قربانی، منتقد فیلم در اینستاگرامش درباره مرحومه پروانه معصومی نوشت: «عده‌ای از افرادی که شعار آزادی زنان و احترام به زن سرمی‌دهند، پس از فوت پروانه معصومی، با ذره‌بین در لابه‌لای مجله‌های قبل انقلاب، افتاده‌اند به دنبال عکس‌های بی‌حجاب ایشان، آن‌هم با این هدف که او را به دلیل مواضع سیاسی‌اش محکوم کنند به دورویی و تظاهر. زن محبوب و باوقاری مثل پروانه معصومی که اگر دنبال جلب توجه بود، می‌توانست با تبدیل شدن به موجودی مجازی، از بسیاری از بازیگران بزرگ‌شده کاسب حقوق زنان جلوتر باشد. زنی که سال‌های آخر زندگی‌اش را در روستایی دورافتاده، درویشی زندگی کرد، مگر پروانه معصومی زن نبود؟ فقط زنی که شبیه آنها باشد و مواضعش منطبق با ایدئولوژی‌شان، می‌تواند آزاد باشد؟ انتخاب و تغییر معصومی نمی‌تواند محترم باشد؟ معصومی زن نبود؟»

لحظه‌ای که می‌فهمی دشمن را اشتباه تشخیص داده بودی
علی میری، تصویرگر و طراح در اینستاگرامش نوشت: «بازی مافیای خویه یا بد نمی‌دونم. بعضیا بازی می‌کنن، بعضیا نه! من خودم گاهی این بازی رو با پلتفرم‌های مختلف نگاه می‌کنم. چند باری هم که به عده علاقه‌مند دوست داشتن بازی کنن و تعداد نفراتشون کم بوده منو بازیشون آوردن و خوشبختانه به شکل خوشایندی در تمام این موارد من در سایید سفید بودم و مجبور نشدم دروغ بگم! و از اونجایی که در رده‌بندی افراد ناشی در دروغ‌گویی من جزو ۱۰ ناشی‌تر هستم، مطمئناً اگه در طرف سیاه بازی بیفتم، در ثانیه اول تشخیص میدن و با زبان خوش یا تیر غیب منو می‌ندازن بیرون! ولی به چیزی در این بازی منو بشدت تحت‌تأثیر قرار داد. وقتی در سمت شهروندا بازی می‌کنی، گاهی پیش میاد که به یک نفر شدیدا' مطمئن می‌شی. اونجاست که همه حرف‌هاش، حرکاتش، استدلال‌هاش و... همه و همه اون شخص رو پیش تو سیاه‌تر می‌کنه و به جایی می‌رسی که طرف رو گردن می‌گیری و با خوشحالی بیرونش می‌کنی. هنوز در سکران پیروزی هستی که بازیگردان اعلام می‌کنه شخص خارچ شده از بازی، شهروند بوده! اون لحظه خیلی لحظه عجیبیه. کسی که مطمئن بودی دشمن توئه، ناگهان می‌بینی اشتباه کردی و بار خودنو از بازی بیرون کردی. انگار به پارچ آب یخ می‌ریزن روی سر آدم. بعد از این تجربه با خودم فکر کردم تا الان توی زندگی، چند بار شده که به چیزی صددرصد مطمئن بودم و روی این اطمینان عکس‌العمل نشون دادم؟ روزی که بازیگردان عالم درست و غلط تشخیص‌ها و رفتارهای ما رو بگه، فراره چه حالی بشیم؟ خدا آخر عقبتمون رو بخیر کنه.»

رفتارهای کوچک ما، می‌توانند آینده دیگران را خراب کنند
سهیل اسعد، فعال فرهنگی در توئیترش نوشت: «روزهای اولی که به ایران آمدہ بودم، برای ثبت‌نام به مرکزجهانی علوم اسلامی رفتم. ساعت‌ها درگیر کارهای اداری از این اتاق به آن اتاق می‌رفتم و سرگیجه گرفته بودم. خلاصه به اتاقی رسیدیم که گفتند مرحله آخر است. جلوی میز کارمند آن بخش ایستاده بودم و قلنج انگشتانم را با کلافگی می‌شکستم که یک‌دفعه گفت: نکن آقا مگروه! من لحظاتی حاج و واج ماندم. از مترجم پرسیدم چی می‌گه؟ توضیح داد که این کار کراهت دارد. پیش خودم گفتم طرف این را در نظر نمی‌گیرد که من در اوج جوانی آن همه آزادی و لذت دنیوی را در کشور خودم رها کردم و آمدم قم. حالا یک قلنج شکستن را هم تحمل نمی‌کنند، نکته اینجاست که چنین کسی، اینجا که روزی ده‌ها نفر مثل من می‌آیند و می‌روند چکار می‌کنند؟ ما گاهی با کوچکترین برخوردها که بی‌اهمیت به نظر می‌رسند، می‌توانیم آینده دیگران را خراب کنیم یا در ساختنش شریک باشیم. مراقب گفتار و رفتارمان باشیم. خصوصاً با نوجوانان و جوانان.»

اقدامی تازه برای حفظ جان نیروهای انتظامی در مناطق مرزی
مهدی بختیاری، خبرنگار دفاعی ضمن انتشار تصویری در توئیترش نوشت: «ظاهراً پای امرب طوفان (خودروی زرهی مقاوم) به واحدهای مرزی در سیستان و بلوچستان باز شده. امیدواریم این تعداد آقدر زیاد بشه که جای خودروهای بدون محافظ در مناطق مرزی رو بگیره و جان‌های بیشتری حفظ بشه و نیروهای کمتری آسیب ببینند.»

- **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
- **مدیر مسئول:** محمد حسن روزی طلب
- **سرمدیر:** حسام الدین برومند
- **معاون فنی:** محمدملعی اکبری
- **دبیران:** مصطفی عیوضی (سیاسی)
- مهدی مهرپور (اقتصادی)
- زرین رستمی (اجتماعی)

- بنفشه غلامی (جهان)
- لیدا فخری (اندیشه) • محمدرضا عزیزی (گزارش)
- زهرا کشوری (زیست‌بوم) • فرناز قلعه‌دار (حوادث)
- مهدی کلهرزاد (اجرای)
- حجت حکیمی (صفحه‌رایی)
- محسن جانی پور (ویراستاری)
- ابوالفضل نسایی (عکس)

نقل قول

حجت الاسلام رضا مهکام
عضو هیات علمی مؤسسه امام خمینی (ره)

شرایط استجاب دعا پرهیز از غذای حرام است

شاید در ابتدای امر، عجیب باشد که چگونه تغذیه می‌تواند در روحيات و ملکات نفسی اثر بگذارد، چرا که آن مربوط به جسم است و این مربوط به روح، ولی با توجه به رابطه بسیار نزدیک و نتگانگی که میان جسم و روح آدمی است، جایی برای این تعجب باقی نمی‌ماند. بسیار می‌شود که یک حالت بحرانی روحی و غم و اندوه شدید جسم را در مدت کوتاهی، ضعیف و پژمرده و ناتوان می‌سازد، موهای انسان را سفید، چشم را کم نور و قوت و توان را از دست و پا می‌گیرد؛ عکس این مسأله نیز صادق است که حالات خوب جسمانی در روح انسان اثر می‌گذارد، روح را شاداب و فکرها قوت می‌بخشد. از قدیم الایام تأثیر غذاها بر روحيات اخلاقی انسانی مورد توجه دانشمندان بوده است و حتی این مطلب جزو فرهنگ توده‌های مردم شده است؛ مثلاً، برخی چیزها را مایه قساوت و سنگدلی می‌شمردند و معتقد بودند که عقل سالم در بدن سالم است. در روایات متعددی می‌خوانیم یکی از شرایط استجاب دعا پرهیز از غذای حرام است.

[بخشی از گفت‌وگو مهرا با حجت الاسلام رضا مهکام، عضو هیات علمی مؤسسه امام خمینی (ره)]

یادداشت

مسأله اشغال، برای ذهن امریکایی عادی است

چامسکی در سه کتاب «درباره فلسطین» و «غزه در بحران» و «چه کسی پر دنیا حکومت می‌کند؟» و حتی در کتاب «امپراطور و دزدان دریایی» کاملاً نشان داده است که اسرائیل در فلسطین سیاست «نسل‌کشی» را دنبال می‌کند. فارغ از اینکه من چه فکری می‌کنم، به صورت مستند در این کتاب‌ها مطالبی آمده است که نشان می‌دهد به طور مثال اسرائیلی طی چند دهه گذشته حداقل هفت‌ه‌ای ۱۰ الی ۱۲ کودک را بی‌دلیل کشته است. اگر اسم این را قساوت و نسل‌کشی و جنایت نگذاریم آن وقت باید تعریف جدیدی از جنایت را ارائه بدهیم.

من به گفته‌ها و دفاعیات اسرائیلی‌ها کاری ندارم؛ مسأله این است کسانی که می‌خواهند با این استدلال‌ها مقابله کنند، پاسخ درخورى ندارند چون آمار و ارقام و اعداد، چیزی نیست که بخوایم آنها را بنهان کنیم. آنچه که الان در طوفان الاقصی اتفاق افتاده و آنچه از ۷ اکتبر به این طرف صورت گرفته است، چکیده آن چیزی است که در هفتاد سال جریان داشته است. مثل این است که یک سریال هفتاد قسمتی را دیده باشیم و حال بگوییم خلاصه‌اش را هم می‌خواهیم بدانیم؛ خلاصه‌اش می‌شود آنچه در این ۴۵ روز گذشته رخ داده است. بنابراین فکر می‌کنم نسل‌کشی اتفاق افتاده و اگر کسی نیز شک دارد می‌تواند کتاب‌های چامسکی در این‌باره را بخواند. اگر هم پاسخی نداشت، کتابی بنویسد و پاسخ آقای چامسکی را مستند و مستند بدهد.

حرف‌های ایلان پایه در بخشی از کتابش در خصوص استراتژی اسرائیل درباره تبدیل غزه به کرانه باختری نیز در راستای سیاست‌های دیگر اسرائیل است. تبعید سرزمینی‌ای که دارد صورت می‌گیرد انکارنشده‌نی است. فرض کنید کسی به شما بگوید پس از چهل سال زندگی در تهران جابه‌جا شوید و نه به اصفهان یا کاشان، باید بروید در مناطق حاشیه‌ای پاکستان زندگی کنید؛ چه حالی به انسان دست می‌دهد؟ یعنی دارند انسان را از ریشه‌هایش جدا می‌کنند و طبعاً چیزی که از ریشه‌اش جدا شود، می‌پوسد و مهجور می‌شود و از بین می‌رود.

اتفاقی که الان در حال رخ دادن است این است که دارند فلسطینی‌ها را به زور به سمت جنوب غزه و از آن طرف به مصر هل می‌دهند. این مسأله یک امر جغرافیایی صرف نیست و تبعات روانی، اجتماعی و فرهنگی دارد. شما اگر طی ایلان سال‌ها اندوخته‌اید، بگذراید و بگذرید. متوجه می‌شوید که آوارگی و درماندگی و آن استتصالی که به آن خانواده دست می‌دهد فقط در حد یک امر جابه‌جایی جغرافیایی نیست بلکه یک حرکت روانی و عمیق و دردناک نسلی است که شما را از ریشه‌هایی که دارید، می‌کند و در جامعه‌ای دیگر غرس می‌کند که شما با آن جامعه ریشه‌های مشترک ندارید و ممکن است آن جامعه به شما از بالا نگاه کند. بنابراین چه کشتار مستقیم از طریق بمب‌ها باشد و چه نشان دادن راه خروج از غزه باشد هر دو تلبور متفاوتی از پدیده‌ای به اسم نسل‌کشی است که دارد بر آن

عکس نوشت

- **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ شماره: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
- **پیامک:** ۳۰۰۴۵۱۳۳ روابط عمومی • **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
- **صندوق پستی:** ۵۳۳۸۸۰۵۳۸۷۵ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰
- **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
- **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه اینزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
- **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷ (۰۲۱)
- **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۴۸۸۹۲

صد سفره دشمن بنهد طالب مقصود باشد که یکی دوست نباید به ضیافت سعدی جوگرفهار شدی نن به قضا ده دریا در و مرجان بود و هول و مخافت

سعدی

یادداشت

مرجعیت زیبایی‌شناسی

سعيد فلاح‌فر
پژوهشگر هنر

تعطیلی و بی‌نظمی در برگزاری دوسالانه‌های نقاشی و... و البته گرایشات سلیقه‌ای و غیرفراگیر در داوری و انتخاب آثار و شیوه برگزاری گهگاه این رویدادها در کنار ناآرامدی و به‌روز نبودن. و گاهی حتی واپسگرایانه. آموزش‌های آکادمیک و رسمی، میدان زیبایی‌شناسی هنر را به واحدها و نهادهای فرعی و کوچک‌تری واگذار کرده است که عمدتاً به دلیل منافع مالی، تمایلات فکری، مقاصد سیاسی، محدودیت فهم هنری و... صلاحیت و جامعیت چنین مرجعیتی را ندارند.

اولین دوسالانه نقاشی بعد از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۷۰ و هشتمین دوره آن با تأخیری ۹ ساله از دوره پیشین در سال ۱۴۰۰ برگزار شد. به عبارتی بعد از شکل‌گیری اولین دوسالانه نقاشی، هفت دوره از این رویداد دوسالانه برگزار نشده است.

جوانان و هنرجویان نقاشی در این سال‌های غیبت دوسالانه، تحت‌تأثیر کدام الگوها قرار گرفته‌اند؟ طبیعتاً این جای خالی با سایر رویدادهایی که با کاملاً غیرحرفه‌ای هستند یا اهدافی غیر از هنر دارند، پر می‌شود. بنابراین جشنواره هنرهای تجسمی فجر که همواره درگیر سیاستگذاری‌های پراکنده و ناپایدار بوده است، حراج‌هایی که با چشم به اقتصاد و درآمد دارند یا از منابع خارج از عرصه خط‌ومشی می‌گیرند، نگارخانه‌هایی که معمولاً از سویی خود را متصل به بازار می‌دانند و از سوی دیگر عملکردهای غیرحرفه‌ای و کوتاهمدت یا جاذبه‌های کاذب دارند، جشنواره‌های فرمایشی و آمارسازی‌های آن، رویدادهای محدود نمایشگاهی و صنفی، جشنواره‌های متمرکز بر محتوا و مضمون، فعالیت‌های آموزشگاه‌هایی که اغلب از حداقل کیفیت‌های لازم برخوردار نیستند، سیاست‌های سلیقه‌ای و فرمایشی و غیرمستمر نهادهایی مثل موزه هنرهای معاصر تهران و... متأسفانه در جای خالی بی‌نیال‌های باکیفیت، مرجعیت پیدا کرده‌اند. شدت تأثیر هر کدام هم متناسب با جاذبه‌هایی که دارند، کم و زیاد شده است.

مرعده تمایل شرکت‌کنندگان دوره‌های آغازین دوسالانه نقاشی و فهرست بلندی از نام‌های تأثیرگذار و ماندگار هنر ایران با اسامی شرکت‌کننده‌های متأخر، یکی از معیارهایی است که می‌تواند نشانه‌ای بر عدم تمایل هنرمندان برای حضور در بی‌نیال و بی‌نیال و در نتیجه تنزل کیفی این رویداد پایه در هنر معاصر کشور باشد. کاهش ارزش مادی جوایز، محدودیت بودجه، اختلاف سلیقه و رویکرد با انجمن‌ها و هنرمندان و... هم هر کدام سرفصل‌های مهمی برای ارزیابی دوسالانه‌ها هستند.

دوسالانه‌ها که مدت‌هاست صاحب دبیرخانه دائم شده‌اند، هیچ وقت مکان نمایشگاهی مناسب و ثابتی در اختیار نداشته‌اند. در یک دهه گذشته غیر از دوسالانه خوشنویسی (آن‌هم با سپر نزولی)، هیچ‌کدام از دوسالانه‌های نقاشی، تصویرگری، سفال و سرامیک، عکاسی، کاریکاتور، گرافیک، مجسمه‌سازی و نگارگری به طور منظم و بپوقع در تقویم مشخص برگزار نشده‌اند. به عنوان نمونه آخرین دوسالانه عکاسی به دوره سیزدهم در سال ۱۳۹۳ برمی‌گردد؛ جایی که با طرح موضوع فستیوال هنر ایران، آخرین رقم بی‌نیال‌ها هم از دست رفت. به نظر می‌رسد پایان پاندمی کرونا هم گره دوسالانه‌ها را باز نکرده است. اعلان نظرمرکز هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مبنی بر توان برگزاری جداکنر دو دوسالانه در هر سال هم نشان می‌دهد فعلاً آمیدی برای بازگشت نظم به بی‌نیال‌های هنری وجود ندارد.

عکس: ایلنا